

Uprawnienia i obowiązki funkcjonariuszy Straży Gminnej

18 czerwca 2008

Zadania Straży Gminnej:

1. Do zadań straży należy w szczególności:

- 1) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- 2) czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- 2a) kontrola publicznego transportu zbiorowego - w zakresie określonym w [art. 45 ust. 1](#) ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2021 r. [poz. 1371](#));
- 3) współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- 4) zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- 5) ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej;
- 6) współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- 7) doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- 8) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- 9) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

2. W związku z realizowanymi zadaniami określonymi w ust. 1 i [art. 10](#) , straży przysługuje prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań oraz w celu:

- 1) utrwalania dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) przeciwdziałania przypadkom naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- 3) ochrony obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania czynności, o których mowa w ust. 2, uwzględniając potrzebę zapewnienia skuteczności obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a także potrzebę respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.

Strażnik Gminny wykonując swoje zadania ma prawo do:

1. Strażnik wykonując zadania, o których mowa w [art. 10](#) i [11](#) , ma prawo do:

- 1) udzielania pouczeń, zwracania uwagi, ostrzegania lub stosowania innych środków oddziaływania wychowawczego;
- 2) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości;

- 3) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji;
- 3a) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby w przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub w związku z wykonywaniem czynności określonych w ust. 1 pkt 3 - na zasadach i w sposób określony w ust. 1c-1m;
- 3b) dokonywania sprawdzenia prewencyjnego osób doprowadzanych, o których mowa w [art. 11 ust. 1 pkt 7](#) , w celu ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób lub mienie, a także w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia;
- 4) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- 5) dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia;
- 6) usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym;
- 7) wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonywania czynności określonych w pkt 1-6;
- 8) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych;
- 9) zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji.

Do zasadniczych obowiązków funkcjonariuszy Straży Gminnej należy:

- przestrzeganie prawa,
- rzetelne, bezstronne i terminowe wykonywanie poleceń przełożonych,
- poszanowanie powagi, honoru, godności obywateli oraz godności własnej,
- zachowanie tajemnicy państwowej i służbowej,
- podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia życia lub minia, a także w przypadku naruszenia dóbr osobistych ludzi,
- zachowanie uprzejmości i życzliwości w kontaktach z obywatelami, przełożonymi, podwładnymi oraz współpracownikami,
- stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- zachowanie się z godnością w czasie pracy i poza nią.

Zadania Komendanta Straży Gminnej

1. Ochrona spokoju i porządku publicznego
 2. Czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym
 3. Współdziałania z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń
 4. Zabezpieczenie miejsca przestępstwa katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów do momentu przybycia odpowiednich służb a także ustalenie w miarę możliwości świadków zdarzenia
 5. Ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej
 6. Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych
-

7. Doprowadzenie osób nietrzeźwych do miejsca ich zamieszkania lub Policji.

Jeżeli osoby te w zachowaniu swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają zdrowiu lub życiu innych osób

8. Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałania w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi

9. Konwojowanie dokumentów przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy

10. Wykonywanie poleceń Wójta Gminy w zakresie porządku publicznego

11. Dbalność o prawidłową organizację pracy Straży Gminnej i reprezentowanie jej na zewnątrz

12. Zachowanie tajemnicy państwowej i służbowej w zakresie przewidzianym przez prawo

13. Przestrzegać w zakładzie pracy zasad współdziałania społecznego

14. Podnieść kwalifikacje zawodowe

Wobec osób uniemożliwiających wykonywanie zadań określonych w przepisach prawnych , funkcjonariusz Straży Gminnej może stosować środki przymusu bezpośredniego takie jak:

- siła fizyczna w postaci chwytów transportowych, obezwładniających oraz podobnych technik obrony,
- kajdanki,
- pałki obronne wielofunkcyjne,
- psy obronne,
- paralizatory elektryczne, na które jest wymagane pozwolenie na broń w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U. 1999 Nr 53, poz. 549 z późn. zm.)
- ręczne miotacze gazu.

Strażnik może stosować jedynie środki odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.